de duurzame adviseurs

Trede 1

CO_2-jaarverslag 2025
Gemeente Roermond

CO_2-prestatieladder – Publicatie maart 2026

Leeswijzer

Het CO_2-managementdossier bestaat uit verschillende documenten. Dit CO2-jaarverslag bevat de belangrijkste informatie over het CO_2-managementsysteem van Gemeente Roermond.

Dit document is als volgt opgebouwd:
Management statement en energiebeleid
Algemene eisen: Beschrijving van de organisatie
Invalshoek A: Rapportage van CO_2-uitstoot conform ISO 14061-1
Invalshoek B: Doelstellingen, maatregelen, ambities en voortgang
Invalshoek C: Communicatie
Invalshoek D: Samenwerking

Daarnaast zijn er de volgende ondersteunende documenten:
CO_2-Dashboard (Excel)
Interne audit (Excel)
Directiebeoordeling (presentatie)

CO_2-dashboard
Het CO_2-dashboard is een Excel-tool waarin alle belangrijke gegevens over CO_2-uitstoot en energieverbruik worden bijgehouden. Dit hulpmiddel ondersteunt bij het meten en analyseren van de uitstoot in Scope 1 en Scope 2.

Directiebeoordeling
De directie beoordeelt jaarlijks door middel van de directiebeoordeling of het CO_2-managementsysteem aansluit bij de organisatie. Met als doel het controleren van de effectiviteit van het systeem, het signaleren van verbeterkansen en het nemen van strategische beslissingen.

De directiebeoordeling bestaat uit:

- Input-document: Vaak bestaande uit een PowerPoint met data en analyses.
- Output-document: Een samenvatting van de beslissingen en acties voor het komende jaar.

Interne audit
Elk jaar wordt er een interne audit uitgevoerd door een onafhankelijke auditor om te controleren of het CO_2-managementsysteem goed wordt toegepast binnen de organisatie en voldoet aan de eisen. Dit helpt bij het identificeren van verbeterpunten, en bij de voorbereiding op de externe audit.

SKAO pagina
Op de SKAO pagina van de organisatie is de vereiste informatie terug te vinden over de projecten met gunningsvoordeel. Tevens communiceert de organisatie via dit kanaal over haar duurzaamheidsambities.

Management statement & energiebeleid

Datum: 30-03-2026

Naam: John van Putten

Handtekening:

Om de doelstelling te behalen en invulling te geven aan de strategische richting is er een energiebeleid opgesteld.

Inleiding

Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie naar inwoners en bedrijven. In het programma Duurzaamheid 2025-2028 is de doelstelling opgenomen om als organisatie in 2035 klimaatneutraal te zijn. Dit betekent dat we de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO2 , volledig elimineren of compenseren. Dit beleid sluit aan bij onze strategische doelstellingen en biedt een kader voor het vaststellen en beoordelen van plannen, zoals het CO2-jaarverslag en het plan van aanpak. Hiermee borgen wij een effectieve en duurzame aanpak van energiebeheer.

Doelstelling en Strategische Richting

Wij integreren energie-efficiëntie en CO_2-reductie in al onze processen en streven naar een continue verbetering van onze prestaties. Dit realiseren wij door:

- Ons maatschappelijk vastgoed aardgasvrij te maken, waarbij de grootverbruikers expliciet onderzocht worden;
- Het vergroten van bewustwording binnen de organisatie;
- Het structureel monitoren en optimaliseren van ons energieverbruik.
- In onze inkoopprocessen wordt emissieloos de standaard

Beschikbaarheid van Middelen en Verantwoordelijkheid van de Directie

Als directie nemen we de verantwoordelijkheid voor de implementatie en borging van dit beleid en zetten we ons in voor:

- Het actief ondersteunen en stimuleren van continue verbetering op het gebied van energiebeheer en CO_2-reductie;
- Het bevorderen van bewustwording en communicatie over energiebesparing binnen alle lagen van de organisatie;
- Het efficiënt inzetten van de beschikbare middelen uit de gemeentelijke begroting.

Kader voor Doelstellingen en Systeembeheer

Als directie bewaken wij dat de inzet van middelen bijdraagt aan het efficiënt behalen van doelstellingen. De in het Programma Duurzaamheid vastgesteld doelstellingen vormen de leidraad voor de verduurzamingsopgave van onze organisatie. Om dit te borgen, wordt de aanpak continu geëvalueerd en waar nodig afgestemd met de relevante clusters.

Wettelijke Naleving

Wij voldoen aan alle relevante wettelijke eisen en regelgeving met betrekking tot energiebesparing, duurzame energie en CO_2-reductie. Daarnaast streven wij ernaar om proactief in te spelen op nieuwe wet- en regelgeving en best practices binnen de sector te implementeren.

Continue Verbetering

Wij committeren ons aan voortdurende verbetering van zowel onze energieprestaties als ons energie- en CO_2-managementsysteem door:

- Jaarlijkse beoordeling en bijsturing van onze energieprestaties;
- Implementatie van best practices en innovatieve energiebesparende maatregelen;
- Vaste medewerkers die zich inzetten voor slimmer energiebeheer.

Als directie stimuleren we **bewustwording en communicatie** over duurzaamheid binnen de organisatie. Om onze duurzaamheidsambities te realiseren moet ieder organisatieonderdeel zich bewust zijn van onze duurzaamheidsdoelstellingen en de bijdrage die ze hier aan kunnen leveren.

Algemene eisen

Organisatie beschrijving

Gemeente Roermond heeft zichzelf in het programma Duurzaamheid 2025 – 2028 gecommitteerd aan het doel om als gemeentelijke organisatie klimaatneutraal te zijn in 2035. Een belangrijk onderdeel van de realisatie van dit doel is het bereiken van een zo laag mogelijke uitstoot van broeikasgassen, met in de praktijk de uitstoot van CO2 als meest uitgelicht broeikasgas. Voor het overgebleven deel van de uitstoot zal een manier van compensatie onderzocht worden. Dit laatste vormt geen onderdeel van de certificering, maar blijkt essentieel in het bereiken van klimaatneutraliteit. Om die reden is er een extra aandachtspunt toegevoegd buiten de vereisten van het certificaat specifiek gericht op compensatie.

Meerdere delen van de organisatie werken aan CO2-reductie. Het overzicht van deze inspanningen en de verwachte effecten hiervan zullen geformuleerd worden volgens een uniforme methodiek gehanteerd in de CO2-Prestatieladder. De grootste uitdaging ligt in het centraal registreren en opvolgen van deze inspanningen.

Organisatiegrens

De organizational boundary is opgesteld volgens de eisen van Handboek CO_2-Prestatieladder 4.0, hoofdstuk 4. De organizational boundary zoals deze op het certificaat wordt vermeld is als volgt:

Gemeente Roermond	**Kazerneplein 7, 6041 TG Roermond**
Met de volgende werklocaties:	
• Stadhuis	Markt 31, 6041 EE Roermond
• Stadskantoor	Kazerneplein 7, 6041 TG Roermond
• Gemeentewerf	Slachthuisstraat 102, 6041 CB Roermond
• Gemeentearchief	Swalmerstraat 12, 6041 CX Roermond
• Zwembad de Roerdomp	Achilleslaan 2C, 6042 JV Roermond
• Pierre Cuypersmuseum	Pierre Cuypersstraat 1, 6041 XG Roermond
• ICT Noord- en Midden-Limburg	Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond
• Groen en Doen B.V.	Daalakkerweg 24 6041 BL Roermond

Bestaande uit de volgende materiële bezittingen die in eigendom zijn van de organisatie:
- Vastgoed
- Wagenpark en machines
- Openbare verlichting
- Pompen en gemalen

Bestaande uit de volgende verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen

• Groen en Doen B.V.	100% in de boundary
• ICT Noord- en Midden-Limburg	25% in de boundary

De volledige analyse is te vinden in de checklist boundary gemeente Roermond.

Planning

Als organisatie beschikken we over een energie- en CO_2-managementsysteem om het energieverbruik te optimaliseren en de CO_2-uitstoot te verminderen. Dit systeem wordt opgezet, uitgevoerd, onderhouden en continue verbeterd volgens de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus.

In de **Plan-fase** worden doelstellingen en vereisten vastgesteld op basis van de eisen van de CO_2-Prestatieladder. In deze fase worden de benodigde processen, mogelijke risico's en kansen om de beste resultaten te behalen geïdentificeerd.

In de **Do-fase** worden de geplande acties uitgevoerd en geïntegreerd in de dagelijkse bedrijfsprocessen. Hierbij wordt er gefocust op continue verbetering en de betrokkenheid van medewerkers.

In de **Check-fase** wordt gecontroleerd of de genomen maatregelen effectief zijn en of de doelstellingen worden behaald. Dit gebeurt door monitoring van het managementsysteem, meten van de voortgang en het uitvoeren van interne audits van het energie- en CO_2-managementsysteem. Afwijkingen en verbeterpunten worden geanalyseerd.

In de **Act-fase** worden op basis van de evaluaties corrigerende en preventieve maatregelen doorgevoerd, om het managementsysteem en de energie- en CO_2-prestaties continu te verbeteren.

In het planningsdocument is te zien op welke manier de PDCA-cyclus van de organisatie is ingericht. Door de cyclus steeds opnieuw toe te passen, blijven we het energieverbruik verbeteren en de CO_2-uitstoot verminderen, met focus op duurzaamheid en efficiëntie.

Act

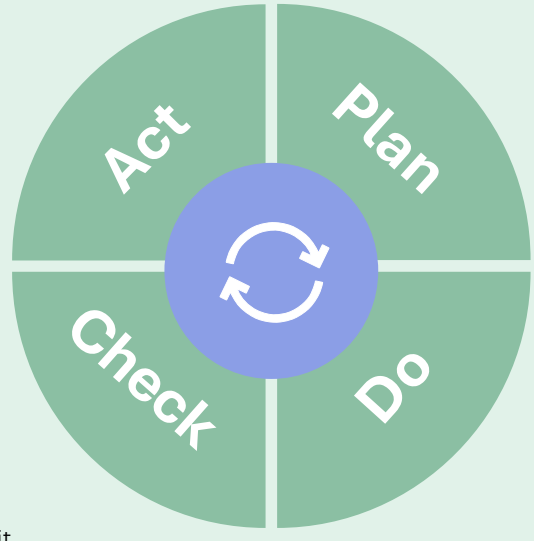
Actiepunten die bij act naar voren komen uitvoeren.

Check

Evaluatie van het CO_2-systeem.

Voortgang beoordeling.

Interne en externe audit.

Plan

Plannen communicatie en participatie.

Emissiegegevens en factoren bepalen.

Do

Het uitvoeren van participatie

Het communiceren

Het opstellen van de CO_2-footprint

Wetgeving en risico beheer

Binnen de gemeente waarborgen we voortdurende naleving van relevante wet- en regelgeving op het gebied van CO_2-reductie en energiebesparing door:

- Actieve monitoring van wijzigingen in wetgeving, certificeringsnormen en beleidsontwikkelingen;
- Deelname aan brancheverenigingen en regelmatige afstemming met relevante instanties en toezichthouders;
- Periodieke audits en juridische controles om naleving en compliance te verzekeren.
- Bijhouden van het wetgevingsregister

Daarnaast worden risico's en kansen met betrekking tot het CO_2-managementsysteem systematisch beheerd:

- Risico's worden geïdentificeerd via interne audits, trendanalyses en risico-evaluaties;
- Kansen voor verbetering en innovatie worden actief benut, bijvoorbeeld door investeringen in duurzame energieopwekking en efficiëntere bedrijfsvoering;
- Correctieve en preventieve maatregelen worden tijdig ingezet om prestaties continu te verbeteren

Door deze gestructureerde aanpak blijven we aantoonbaar op de hoogte van wetgeving en risico's en dragen we bij aan voortdurende verbetering van onze energie- en CO_2-prestaties, in lijn met de CO_2-Prestatieladder.

Een algemeen overzicht van risico's en wetgeving wordt weergeven in het *Wetgevingsregister en Risico-inventarisatie* Ned document.

CO_2 prestatieladder project

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO_2-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO2-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Er liepen in het rapportagejaar geen projecten met gunningvoordeel.

Invalshoek A

Waar staan we nu? CO_2-uitstoot en energieverbruik

CO_2-Footprint scope 1 & 2

De CO_2-footprint is opgesteld in het CO2-dashboard, conform het GHG protocol. In het dashboard is ook het kwaliteitsmanagementplan voor de verschillende emissiestromen opgenomen. In dit overzicht is per datapunt aangegeven welke onzekerheden en verbeterpunten zijn geïdentificeerd. De footprint is opgesteld aan de hand van Well-to-Wheel emissiefactoren. Voor gemeente Roermond zijn niet-CO2 broeikasgassen in de vorm van biogene emissies relevant, deze zijn opgenomen in de footprint.

OVERZICHT CO_2-EMISSIES, GEHELE ORGANISATIE				2025 Heel jaar		
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	**AANTAL**		**EENHEID**	**CONVERSIEFACTOR** (g CO_2 per eenheid)	**UITSTOOT** (ton CO_2)	
Aardgasverbruik	548.838,3		m3	2.134,0	1.171,2	77%
Brandstofverbruik - HVO100	39.830,0		liter	441,0	17,6	1%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	157,0		liter	2.797,0	0,4	0%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	64.338,0		liter	3.251,0	209,2	14%
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	14.667,9		liter	2.797,0	41,0	3%
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	424,6		liter	3.251,0	1,4	0%
Brandstofverbruik wagenpark - GTL	6.672,0		kg	3.263,0	21,8	1%
				Totaal scope 1	**1462,6**	

Market based						
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2	**AANTAL**		**EENHEID**	**CONVERSIEFACTOR** (g CO_2 per eenheid)	**UITSTOOT** (ton CO_2)	
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	3.529		kWh	497,0	1,8	0%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	5.987.844		kWh	-	-	0%
Elektriciteitsverbruik - wagens grijs	160		kWh	497,0	0,1	0%
Elektriciteitsverbruik - wagens groen	8.832		kWh	-	-	0%
				Totaal scope 2	**1,8**	

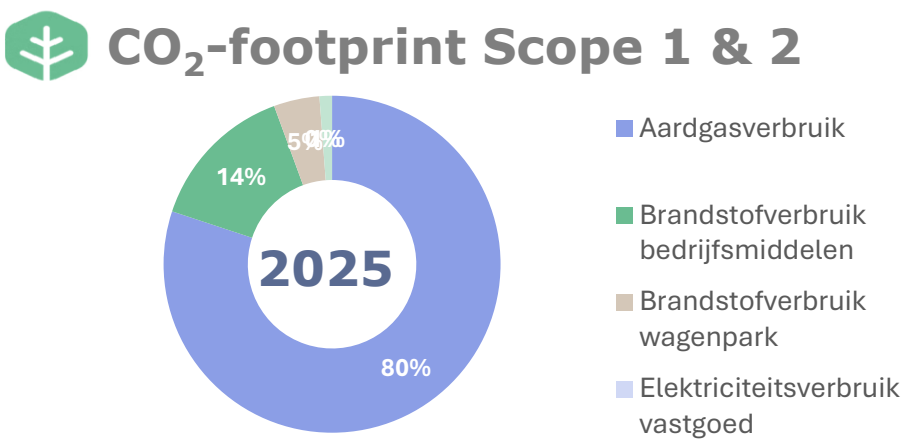
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL	**AANTAL**		**EENHEID**	**CONVERSIEFACTOR** (g CO_2 per eenheid)	**UITSTOOT** (ton CO_2)	
Vliegreizen >2500 km	3.777		km	157	0,6	0%
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers (type onbekend)	256.209		km	191	48,9	3%
				Totaal business travel	**49,6**	

TOTALE EMISSIES SCOPE 1 en 2						
					1513,98	100%

Zie het CO2-dashboard voor de berekening van de footprint, de emissiefactoren en het datakwaliteitsmanagementplan. De categorie business travel zal buiten beschouwing worden gelaten volgens de eisen van handboek 4.0.

Onderstaande afbeelding toont het location-based elektriciteitsverbruik.

Location based				
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2	**AANTAL**	**EENHEID**	**CONVERSIEFACTOR** (g CO_2 per eenheid)	**UITSTOOT** (ton CO_2)
Elektriciteitsverbruik - gridmix (NL)	6.000.364	kWh	268	1.608,1
			Totaal scope 2	**1.608**

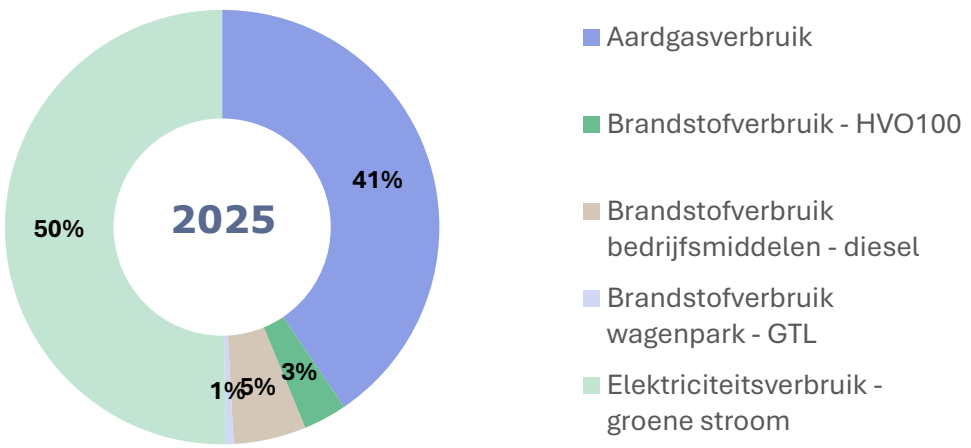
Invalshoek A

Waar staan we nu? CO_2-uitstoot en energieverbruik

Energiebalans

OVERZICHT ENERGIE VERBRUIK GEHELE ORGANISATIE		2025	Heel jaar	
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	**AANTALEENHEID**	**Conversiefactor (GJ per eenheid)**	**GJ**	
Aardgasverbruik	548838,25m3	0,03165	17370,73061	40%
Brandstofverbruik - HVO100	39830liter	0,0348	1386,084	3%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	157liter	0,0314	4,9298	0%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	64338liter	0,036	2316,168	5%
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	14667,92liter	0,0314	460,572688	1%
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	424,6125liter	0,036	15,28605	0%
Brandstofverbruik wagenpark - GTL	6672kg	0,036	240,192	1%
		Totaal scope 1	**21793,96315**	
Market based				
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2	**AANTALEENHEID**	**Conversiefactor (GJ per eenheid)**	**GJ**	
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	3528,672kWh	0,0036	12,7032192	0%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	5987843,755kWh	0,0036	21556,23752	50%
Elektriciteitsverbruik - wagens grijs	160kWh	0,0036	0,576	0%
Elektriciteitsverbruik - wagens groen	8832kWh	0,0036	31,7952	0%
		Totaal scope 2	**21601,31194**	
TOTAAL ENERGIEVERBRUIK			**43.395,3**	100%

Verdeling Energieverbruik

Niet CO_2-broeikasgassen

Gemeente Roermond neemt HVO100 af waarbij biogene emissies ontstaan. In het CO2 dashboard wordt gekwantificeerd wat de invloed is van de biogene emissies.

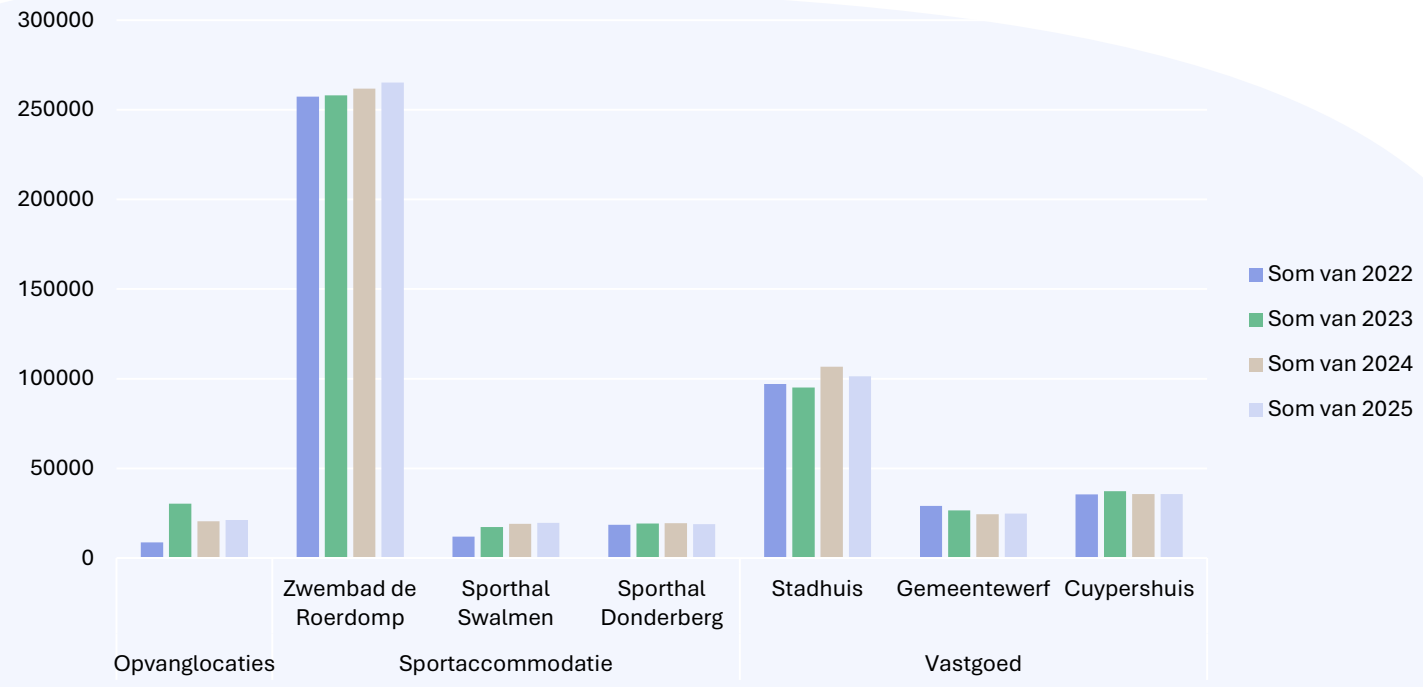
Energiebeoordeling

Een belangrijk onderdeel van het energieplan is om duidelijk te maken waar de meeste energie wordt verbruikt. Daarom is onderzocht welke processen en activiteiten binnen de organisatie de grootste invloed hebben op het energieverbruik en de CO_2-uitstoot. Met deze informatie kijken we waar verbeteringen doorgevoerd kunnen worden voor het optimaliseren van ons energieverbruik.

De emissiestromen die in rapportagejaar gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor ten minste 80% van het energieverbruik binnen de organisatie zijn:

- Groene stroomverbruik van het vastgoed (50%)
- Aardgasverbruik van het vastgoed (40%)

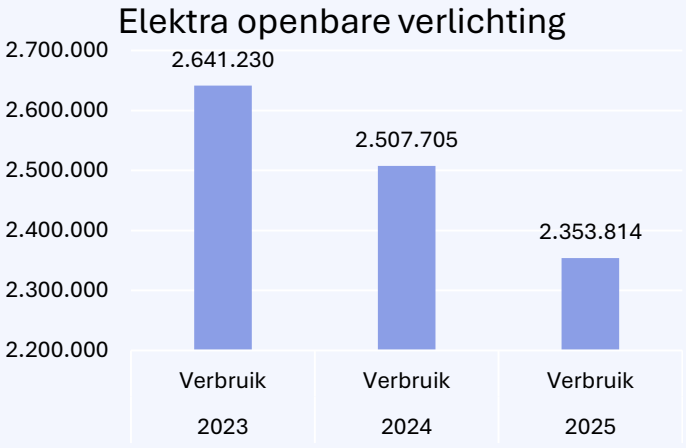
Analyse aardgasverbruik

Het aardgasverbruik van de gemeente Roermond laat over de breedte weinig variatie zien, met een voortzettende licht dalende trend. Grote dalingen worden met name verklaard door een zachtere winter en het afstoten van panden gedurende het jaar (bijv. Theresiaschool) of bij panden waar deze enkel vorstvrij gehouden worden, maar momenteel niet in gebruik zijn. Panden met relatief laag verbruik kennen een wisselende bezettingsgraad van jaar tot jaar, zoals bijvoorbeeld het Bruishuis, dat in 2024 een lange periode is gebruikt door Groen & Doen.

Energiebeoordeling

Het stroomverbruik van de gemeente Roermond is opgebouwd uit meerdere onderdelen, maar wordt voor een belangrijk deel bepaald door een beperkt aantal grote categorieën. In deze energiebeoordeling richten we ons daarom op de vier grootste verbruikscategorieën op basis van stroomvolume. Door specifiek op deze hoofdgroepen in te zoomen ontstaat een helder beeld van waar het grootste deel van het elektriciteitsverbruik plaatsvindt, welke trends zichtbaar zijn en waar de grootste kansen liggen voor verdere verduurzaming. Deze focus helpt om gerichte keuzes te maken en maatregelen te onderbouwen op basis van de grootste impact.

Elektra balans openbare verlichting

Er is een doorlopend programma om de openbare verlichting te vervangen met LED-verlichting.. In 2026 is er op basis van de kadernota besloten de implementatie van LED verlichting in de openbare ruimte te versnellen. Dit draagt bij aan een continue afname van het stroomverbruik van verlichting in de openbare ruimte.

Elektra balans vastgoed

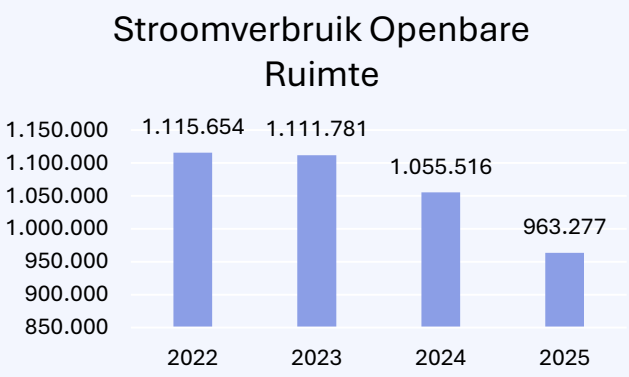
De grafiek laat zien dat het elektriciteitsverbruik een lichte daling laat zien ten opzichte van het langjarige gemiddelde. De Voornaamste redenen voor deze daling is de vervanging van de verlichting van het stadskantoor voor LED verlichting. De relatieve uitschieter in 2024 wordt verklaard door groter verbruik van klimaatinstallaties in het stadskantoor en het stadhuis.

Energiebeoordeling

Het stroomverbruik vo

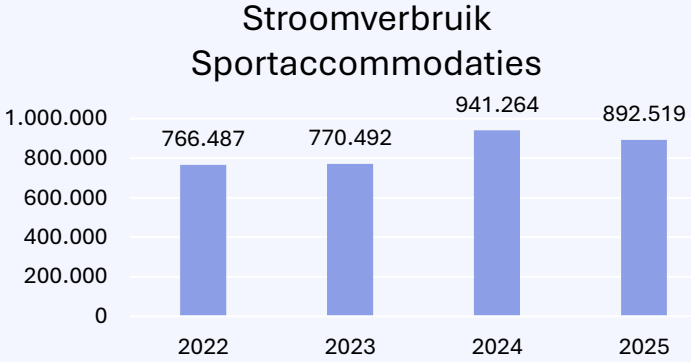

Elektra balans openbare ruimte

Het elektraverbruik van het rioolgemaal en bergbezinkbassins zijn aanzienlijk gedaald. Dit wordt verklaard door een daling in de regenval in vergelijking met 2023 en 2024.
Het elektra verbruik van de parkeergarages wordt nader onderzocht. Het elektraverbruik ligt hier namelijk vrij hoog. Het vermoeden bestaat dat elektrisch laden hierin opgenomen is. Dit betekent dat een groot deel van het verbruik niet toe te schrijven is aan het elektriciteitsverbruik van de gemeente Roermond, of dubbel geteld wordt in het geval van het verbruik voor de deelauto's (Kazerneplein).

Elektra balans sportaccommodaties

Net zoals bij de openbare verlichting is bij meerdere sportaccommodaties verledding uitgevoerd. Niet alle sportaccomodaties worden elk seizoen even actief gebruikt. Deze accommodaties hebben tijdens leegstand evengoed een energieverbruik in verband met vorstvrij houden.
De actuele bezetting van de sportaccommodaties zijn niet volledig in beeld. In de toekomst zal de bezettingsgraad in beeld worden gebracht. Hierdoor kan het verbruik beter gemonitord worden.

Flexibiliteit van het energiesysteem

In de context van de energietransitie speelt flexibiliteit in het energiesysteem een steeds belangrijkere rol. Door de toename van variabele hernieuwbare energiebronnen wordt het noodzakelijk om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.

Daarom hebben wij expliciete aandacht voor de rol die gemeente Roermond speelt in het vergroten van deze systeemflexibiliteit.

Flexibiliteit van het energiesysteem

Volgens de capaciteitskaart van Netbeheer Nederland blijkt dat gemeente Roermond volledig in het netcongestie gebied valt.

Om bij te dragen aan een stabieler en flexibeler energiesysteem, overwegen we maatregelen als:

a. Actieplan Netcongestie
In samenwerking met specialisten op het gebied van elektrotechniek stelt de gemeente Roermond momenteel een actieplan netcongestie op. Dit actieplan moet inwoners en bedrijven informeren en helpen hoe er netbewust met energie omgegaan kan worden, zowel voor bestaande als nieuwe projecten.

b. Slim energiegebruik en laadbeheer
Door elektrische voertuigen vooral op te laden tijdens momenten van lage netbelasting of hoge zonne-opbrengst (bijvoorbeeld overdag tijdens werktijden), kan het verbruik beter worden afgestemd op beschikbaarheid. Er wordt onderzocht of de huidige gebouw gebonden capaciteit van de aansluitingen toereikend is om de overstap naar elektrisch verwarmen te maken. In combinatie met de implementatie van energiebeheersystemen zijn we straks klaar om slimmer en efficiënter gebruik te maken van energie.

c. Energieopslag
De installatie van batterijsystemen maakt het mogelijk om lokaal opgewekte energie tijdelijk op te slaan en te gebruiken op piekmomenten. Dit helpt met het spreiden van de belasting gedurende de dag. In dit kader voeren we momenteel een analyse uit om per locatie te achterhalen of energieopslag realiseerbaar is.

d. Samenwerking energiecoöperatie realisatie Energiegemeenschap
Samen met de Energiecoöperatie RoerOm Energie willen we in 2027 een pilot opzetten om een energiegemeenschap te realiseren, waarin er gestreefd wordt een zo hoog mogelijk eigenverbruik te realiseren. Hiervoor stelt de gemeente Roermond middelen beschikbaar.

Invalshoek B

Van inzicht naar reductie: onze doelstellingen en actieplan

Algemene uitleg strategie

Op basis van de CO2 prestatieladder definiëren we maatregelen die bijdragen aan de reductie van onze uitstoot. In 2023 bedroeg onze totale CO2-uitstoot 4.030 ton. De vier belangrijkste middelen om klimaatneutraliteit te bereiken zijn energiebesparing, elektrificatie, aardgasvrij vastgoed en het groen inkopen van stroom. Netcongestie en krapte op de arbeidsmarkt zijn op de korte tot middellange termijn beperkende factoren waar rekening mee gehouden moet worden.

Onze organisatie is in 2035 klimaatneutraal, volgens de methodiek van de CO2-prestatieladder. Alle nieuwe gebouwen zijn emissievrij.

Om hier te komen hebben we een doelstellingen geformuleerd onderbouwd met een plan van aanpak.

Korte termijn

Korte termijn CO2 doelstellingen:
Voor de korte termijn is er een CO_2-doelstelling opgesteld. De kortetermijndoelstelling is een resultante van de besparing van de maatregelen vanuit het plan van aanpak. Om de voortgang te kunnen monitoren is de hoofddoelstelling onderverdeeld in subdoelstellingen per scope.

Gemeente Roermond heeft het doel om in 2027 een CO2-reductie van 71% te realiseren ten opzichte van 2024 in scope 1 & 2.

Subdoelstellingen CO2	
Scope 1	Reductie van 35% in 2027 ten opzichte van 2024 binnen scope 1
Scope 2	Reductie van 90% in 2027 ten opzichte van 2024 binnen scope 2

Korte termijn energie doelstellingen
Voor de korte termijn zijn er ook energiedoelstellingen opgesteld, die net zoals de CO_2-doelstelling voortkomen vanuit de maatregelen in het plan van aanpak. Naast de energie hoofddoelstelling zijn er ook diverse energie subdoelstellingen opgesteld.

Gemeente Roermond wil in 2027 het energieverbruik met 15% verminderen ten opzichte van 2024

Subdoelstellingen energie	
Zelf energie opwekken:	Gemeente Roermond zet zich de komende jaren in om inzicht te verkrijgen in de opgewekte stroom naast de investeringen die het blijft doen ik het daadwerkelijk opwekken van stroom middels zonnepanelen.
Energieopslag:	Binnen de maatwerkadviezen van de verduurzaming van het vastgoed wordt rekening gehouden met batterijoplossingen.
Gebruik van duurzame energie:	Gemeente Roermond heeft als doel gesteld om 100% groene stroom van Nederlandse oorsprong in te kopen.

Korte termijn strategie

De korte termijnstrategie richt zich op het realiseren van snel haalbare verduurzamingsmaatregelen binnen gemeente Roermond. Om een volledig beeld te krijgen van de inspanningen is een inventarisatie uitgevoerd van de maatregelen die reeds zijn genomen en op korte termijn gepland staan. De meest impactvolle maatregelen worden in dit plan van aanpak nader toegelicht en uitgewerkt.

Op de korte termijn richt de strategie zich op directe CO_2-reductie door over te stappen op groene stroom uit Nederland en het vervangen van GTL door HVO100, wat snel een aanzienlijk emissievoordeel oplevert zonder ingrijpende technische maatregelen. Parallel hieraan worden de eerste stappen gezet in het verduurzamen van gebouwen met de grootste impact, zoals het stadhuis, museum Cuypershuis en zwembad De Roerdomp, door te starten met haalbaarheids- en investeringsbeslissingen rond isolatie, warmtepompen en ventilatieverbeteringen. Voor alle locaties die de komende periode op de agenda staan voor verduurzaming wordt standaard beoordeeld of zonnepanelen toepasbaar zijn, zodat kansen voor eigen opwek direct kunnen worden benut. Deze combinatie van snelle inkoopmaatregelen en gerichte startprojecten in vastgoed levert binnen korte tijd substantiële emissiereductie én vormt de basis voor verdere verduurzaming in de komende jaren.

Plan van aanpak

Groene stroom uit Nederland: De maatregel houdt in dat alle elektriciteit wordt ingekocht als 100% groene, Nederlands opgewekte stroom. Hierdoor daalt de CO_2-uitstoot direct tot vrijwel nul, zonder technische ingrepen in gebouwen, en wordt het energiegebruik volledig duurzaam ingekocht.

Verduurzaming stadhuis & museum Cuypershuis : De verduurzamingsslag voor het stadhuis en het museum is gericht op het terugdringen van energieverbruik en CO_2-uitstoot door een combinatie van bouwkundige en installatietechnische maatregelen. Voor het stadhuis betreft dit onder meer verbetering van isolatie, efficiëntere installaties, energiezuinige verlichting en slimme regeltechniek, met ruimte voor duurzame opwek. Voor het Museum Cuypershuis ligt de focus op haalbare maatregelen binnen de monumentale context, zoals warmtepompen, ventilatie met warmteterugwinning en beperkte isolatie. Daarbij wordt rekening gehouden met netcongestie door energiemanagement en eventuele energieopslag mee te nemen als randvoorwaarde.

Verduurzaming zwembad: De verduurzaming van zwembad De Roerdomp richt zich op het terugdringen van energiegebruik door het toepassen van isolatiemaatregelen, het inzetten van warmtepompen voor efficiëntere warmteopwekking en het plaatsen van zonnepanelen voor eigen duurzame stroomopwekking. Deze combinatie vermindert het gas- en elektriciteitsverbruik aanzienlijk en verlaagt de CO_2-uitstoot structureel.

Overstap op HVO: Vanaf 2025 stapt gemeente Roermond over van GTL naar HVO. In 2024 veroorzaakte het gebruik van GTL nog 78 ton CO_2; vervanging door HVO levert vanaf 2025 een reductie van circa 70 ton CO_2 op.

Opwek eigen energie met zonnepanelen: Voor de locaties die de komende periode op de planning staan voor verduurzaming, wordt telkens beoordeeld of de toepassing van zonnepanelen mogelijk en zinvol is. Deze afweging maakt standaard onderdeel uit van de besluitvorming per locatie.

Verantwoording doelstellingen

Bij het opstellen van de doelstelling is rekening gehouden
met een doelstelling die:

- ambitieus is gezien de eigen situatie van de organisatie en die ambitieus is in vergelijking tot de CO_2-reductiedoelstelling van **relevante organisaties** in haar sector en in relatie tot **wettelijke verplichtingen** die van toepassing zijn.
- de **Trias Energetica** als vertrekpunt heeft, waarbij geldt dat CO_2-reductie die tegelijkertijd leidt tot finale energiebesparing de voorkeur moet hebben boven CO_2-reductie waarbij geen of minder finale energie bespaard wordt

Voortgang op de doelstellingen

Voortgang van scope 1 en 2

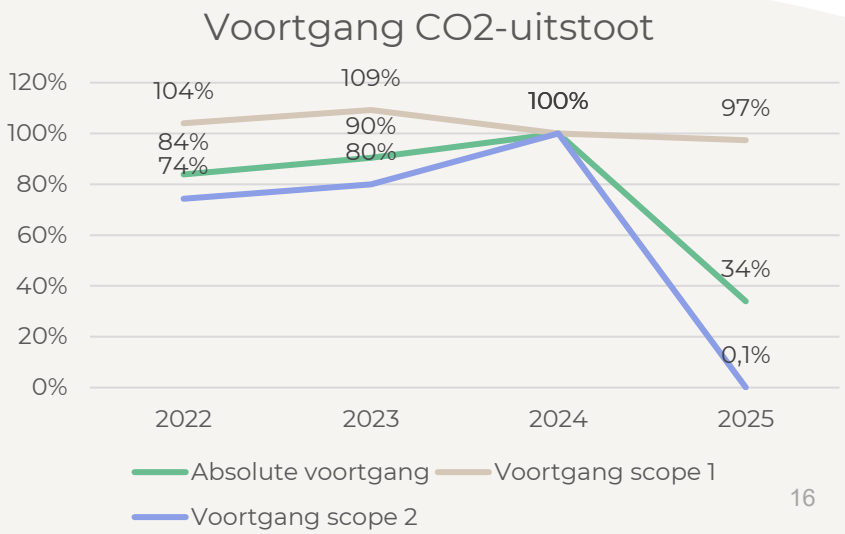
De totale uitstoot neemt in 2025 sterk af, voornamelijk doordat de Scope 2-emissies vrijwel verdwijnen. Dit komt doordat in 2025 wordt overgestapt op groene stroom, waardoor de emissies uit elektriciteitsverbruik terugvallen van bijna 2.909 ton in 2024 naar slechts 1,8 ton.

Scope 1 daalt beperkt: aardgas blijft stabiel, terwijl GTL en diesel in het wagenpark sterk afnemen en benzine en HVO juist iets toenemen. Business travel blijft klein en op een vergelijkbaar niveau als in 2024. Door vooral de overstap naar groene stroom komt de totale uitstoot in 2025 ruim 60% lager uit dan in eerdere jaren.

	2022	2023	2024	2025
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	**Heel jaar**	**Heel jaar**	**Heel jaar**	**Heel jaar**
Aardgasverbruik	1.219,6	1.217,2	1.135,9	1.171,2
Brandstofverbruik - HVO100	8,9	12,4	8,5	17,6
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	-	-	-	0,4
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	222,3	226,7	238,8	209,2
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	19,7	14,0	36,3	41,0
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	0,6	27,4	4,1	1,4
Brandstofverbruik wagenpark - GTL	92,2	143,2	78,7	21,8
	-	-	-	-
TOTAAL SCOPE 1	**1563,2**	**1640,9**	**1502,3**	**1462,6**
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2				
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	2.159,8	2.326,6	2.908,7	1,8
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	-	-	-	-
Elektriciteitsverbruik - wagens grijs	3,1	-	-	0,1
Elektriciteitsverbruik - wagens groen	-	-	-	-
	-	-	-	-
TOTAAL SCOPE 2	**2162,9**	**2326,6**	**2908,7**	**1,8**
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL				
Vliegreizen >2500 km	-	-	-	0,6
Vliegreizen 700-2500 km	0,6	-	-	-
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers (type onbekend)	14,6	63,0	48,0	48,9
Zakelijk vervoer - openbaar vervoer (type vervoer onbekend)	0,0	-	-	-
	-	-	-	-
TOTAAL BUSINESS TRAVEL	**15,3**	**63,0**	**48,0**	**49,6**
TOTALE EMISSIES	**3741,3**	**4030,47832**	**4458,9952**	**1513,9841**

Voortgang van scope 1 en 2

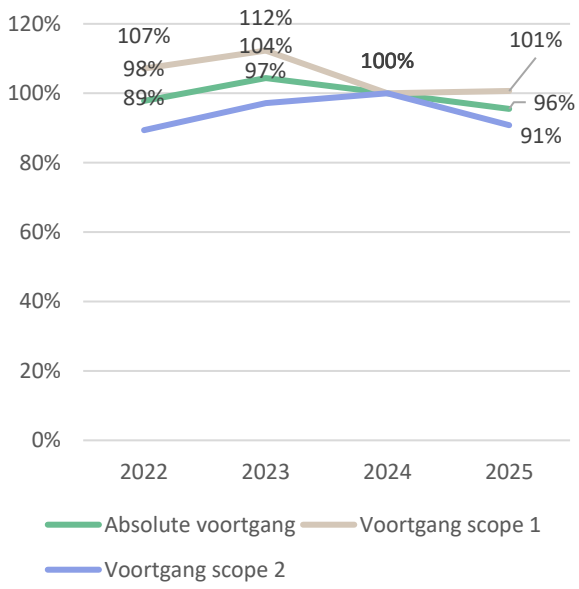
De voortgang laat zien dat 2025 de grote sprong maakt: de absolute uitstoot daalt naar ~34% van 2024 (≈ −66%). Dit komt vrijwel volledig door Scope 2, die door de overstap op groene stroom terugvalt naar ~0%. Scope 1 blijft nagenoeg gelijk rond ~97% van 2024; de trend 2022–2024 was stabiel tot licht stijgend en buigt pas in 2025 echt af.

Voortgang energiedoelstelling

VOORTGANG JAARLIJKSE CO2-EMISSIES, GEHELE ORGANISATIE				
	2022	2023	2024	2025
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar
Aardgasverbruik	18512,7813	18529,8723	16846,7253	17370,73061
Brandstofverbruik - HVO100	989,5728	1241,838	849,468	1386,084
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	0	0	0	4,9298
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	2452,896	2507,004	2640,6	2316,168
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	221,926722	156,3315725	404,155994	460,572688
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	6,45228	302,4	45,54585	15,28605
Brandstofverbruik wagenpark - GTL	1016,712	1579,86	866,484	240,192
TOTAAL SCOPE 1	**23200,3**	**24317,3**	**21653,0**	**21794,0**
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2				
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	14866,56203	18367,71624	19536,17256	12,7032192
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	6371,383725	4745,71656	4249,90584	21556,23752
Elektriciteitsverbruik - wagens grijs	21,3145128	0	0	0,576
Elektriciteitsverbruik - wagens groen	0	0	0	31,7952
TOTAAL SCOPE 2	**21259,3**	**23113,4**	**23786,1**	**21601,3**
TOTALE EMISSIES	44459,60136	47430,739	45439,058	43395,275

Voortgang energiedoelstelling

De absolute CO_2-uitstoot is in 2025 met ongeveer 4% gedaald ten opzichte van het referentiejaar 2024. Deze daling laat zien dat de ingezette maatregelen beginnen te werken, al is de reductie nog beperkt. Voor 2027 geldt een reductiedoelstelling van 15% ten opzichte van 2025, wat betekent dat het tempo de komende jaren omhoog moet.

De huidige trend vormt een eerste stap, maar vereist verdere versnelling om de doelstelling te halen. Hiermee blijft continue aandacht voor aanvullende of versterkte maatregelen noodzakelijk.

Voortgang opwek, opslag en verbruik

Subdoelstellingen energie	
Zelf energie opwekken:	Gemeente Roermond zet zich de komende jaren in om inzicht te verkrijgen in de opgewekte stroom naast de investeringen die het blijft doen ik het daadwerkelijk opwekken van stroom middels zonnepanelen.
Energieopslag:	Binnen de maatwerkadviezen van de verduurzaming van het vastgoed wordt rekening gehouden met batterijoplossingen.
Gebruik van duurzame energie:	Gemeente Roermond heeft vanaf 2025 Nederlandse groene stroom.

Vergelijking met sectorgenoten

Om te kunnen bepalen hoe ambitieus de doelstellingen en maatregelen zijn van de organisatie is gekeken naar sectorgenoten en is de maatregellijst van SKAO ingevuld. Door inzicht te krijgen in sectorprestaties kunnen wij:

- Realistische reductiedoelstellingen formuleren
- Effectieve reductiemaatregelen identificeren
- Technologische en methodische innovaties signaleren
- De eigen voortgang objectief valideren
- Het onderscheidend vermogen in duurzaamheid identificeren

Vergelijking met sectorgenoten

Gemeente Leidschendam-Voorburg (Niveau 3)
Leidschendam-Voorburg wil in 2040 volledig CO_2-neutraal zijn en gebruikt de CO_2-Prestatieladder om hier gestructureerd naartoe te werken. Als mijlpaal heeft de gemeente een reductiedoel van 30% in 2030 ten opzichte van 2024, met een jaarlijkse afname van circa 5%. Om dit te realiseren richt de gemeente zich vooral op het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, waaronder het onderzoeken van energie labels, het aardgasvrij maken van panden en het doorvoeren van maatregelen zoals zonnepanelen, isolatie en efficiënte verlichting. Daarnaast wordt gekeken naar energiebesparing via slimme meetsystemen en lagere temperatuurinstellingen. Op mobiliteit zet Leidschendam-Voorburg in op de volledige elektrificatie van het wagenpark uiterlijk in 2029 en duurzaam ingekocht materieel. Medewerkers worden actief betrokken bij de uitvoering, en de voortgang wordt jaarlijks gemonitord en gerapporteerd.

Gemeente Nijmegen (Trede 1, nieuw handboek)
Nijmegen heeft zeer ambitieuze doelstellingen: een reductie van 80% in 2027 en 83% in 2030 ten opzichte van 2019. De grootste emissiebronnen zijn het gasverbruik in gebouwen en het dieselverbruik van voertuigen en materieel. De gemeente zet daarom sterk in op het vergroenen van haar energiegebruik, met grote reducties door de inkoop van groene stroom en groen gas. Daarnaast wordt het vastgoed verduurzaamd door gasverbruik verder terug te dringen en wordt het wagenpark stap voor stap verduurzaamd. Hiermee legt Nijmegen de nadruk op snelle emissiereducties via energie-inkoop, gecombineerd met structurele verbeteringen in gebouwen en mobiliteit.

Uit de vergelijking met Leidschendam-Voorburg en Nijmegen blijkt dat gemeenten verschillende accenten leggen in hun aanpak van CO_2-reductie en energiebesparing. Roermond kiest voor een duidelijke focus op kortetermijnreductie, met als doel 71% CO_2-reductie in 2027 en specifieke subdoelstellingen voor zowel scope 1 als scope 2. Deze aanpak wordt aangevuld met een 15% reductie in energieverbruik en aanvullende maatregelen op het gebied van eigen opwek, verduurzaming van vastgoed en de overstap naar 100% Nederlandse groene stroom.

Waar andere gemeenten sterk inzetten op thema's zoals verduurzaming van gebouwen, elektrificatie van mobiliteit en vergroening van energie-inkoop, sluit Roermond daarbij aan maar doet dit binnen een eigen tijdspad en met een nadruk op maatregelen die binnen de organisatie direct effect kunnen hebben. Elke gemeente maakt keuzes op basis van lokale context, organisatieomvang en beschikbare middelen. De inspanningen van Roermond passen binnen deze bredere landelijke beweging en laten zien dat de gemeente actief werkt aan het realiseren van zowel CO_2- als energiedoelen op de korte termijn.

Op basis van de vergelijking met andere gemeenten en de SKAO maatregelenlijst beschouwd gemeente Roermond zich als middenmoter.

Invalshoek C

CO2-bewustwording binnen en buiten de organisatie

Sleutelpersonen

Binnen Gemeente Roermond zijn er in iedere laag van de organisatie sleutelpersonen, die een cruciale rol spelen binnen het CO2-managementsysteem voor het behalen van de doelstellingen en het doorvoeren van verbeteringen.

Om te zorgen dat de sleutelpersonen over de juiste competenties beschikken, is er met de betreffende sleutelpersonen meerdere malen contact geweest over de benodigde data van de CO2 prestatieladder en reductie. Voor de juiste ondersteuning, kennis en expertise is het adviesbureau De Duurzame Adviseurs ingeschakeld.

Onze sleutelpersonen zijn:

Naam	Taak	CO2-bewustzijn
Directie/management		
John van Putten Anne van der Loo Catelijne Brull	Strategische leiding en verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen.	Niveau 4: Verantwoordelijk voelen
Projectleider(s)		
Ilona van Dijck Harry Hendrix	Verantwoordelijk voor de algehele coördinatie en het beheer van het programma, incl. eigenaarschap van het koolstofbeheerbeleid.	Niveau 4: Verantwoordelijk voelen
Data verzameling (Invalshoek A)		
Ilona van Dijck Harry Hendrix	Coördineren van gegevensverzameling binnen verschillende afdelingen.	Niveau 4: Verantwoordelijk voelen
Communicatie (Invalshoek C)		
Christianne Kraan	Ontwikkelen en uitvoeren van communicatie strategieën (intern + extern)	Niveau 3: betrokken voelen
Samenwerking (Invalshoek D)		
Hugo Kraan	Verantwoordelijk voor het identificeren, analyseren en het ophalen en bijhouden van kennis die buiten de organisatie beschikbaar is. Tevens inventariseren van de bestaande en relevante samenwerkingsverbanden, die aansluiten bij de eerder geïdentificeerde behoeftes.	Niveau 3: betrokken voelen
Overige sleutelpersonen in afdelingen:		
Afdeling Vastgoed: Geert Driessens Frank Rubel	Verzamelen van gegevens met betrekking tot de energieprestaties van gebouwen en faciliteiten.	Niveau 3: betrokken voelen
Wagenpark: Paula Evers, Anouk Feij & Dennie Nelissen	Monitoring CO_2-uitstoot van wagenparkbeheer	Niveau 2: ondersteunen
Verbruiksgegevens & IT: Lex Hartman	Verzamelen van gegevens met betrekking tot de verbruiksgegevens van gemeentelijk vastgoed en bezit. Beheren van de technologie en systemen die de dataverzameling en rapportage mogelijk maken.	Niveau 2: ondersteunen
Groen en doen: Marc Paulissen & Koen Pubben	Verzamelen van gegevens met betrekking tot de dataverzameling van groen en doen	Niveau 3: betrokken voelen
ICTNML	Verzamelen van gegevens met betrekking tot de dataverzameling van ICHTNML	Niveau 3: betrokken voelen

Ondersteuning

Om het project te versterken, werkt Gemeente Roermond samen met het adviesbureau De Duurzame Adviseurs, vertegenwoordigd door Zowie Segers. Zij bieden strategisch advies en ondersteuning bij het behalen van trede 2 op de CO2-Prestatieladder.

Communicatieplan

De jaarlijkse interne en externe communicatie over de footprint, de mogelijkheden voor individuele bijdrage van medewerkers en de voortgang van het plan van aanpak en doelstellingen, gebeurt conform het hiervoor opgestelde communicatieplan.

Middelen

Er wordt gecommuniceerd via de volgende pagina's:

Eigen organisatiewebsite	(LINK)
Eigen SKAO pagina	(LINK)
Intern via Intranet	(LINK)
Social media – LinkedIn	

Externe doelgroep		
Doelgroepen	**Boodschap**	**Doel**
Directe relaties Gemeenten RES-NML Provincie Waterschap Waterschapsbedrijf Opdrachtgevers Inwoners (Potentiële) Samenwerkingspartners Aanbestede partijen	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen vergroten. Betrokkenheid stimuleren en aanzetten tot CO2-reductie.	Informeren over (voorbeeld)functie gemeente, diens vorderingen ten opzichte van het klimaatakkoord. Doelgroepen betrekken bij CO2-reductie, mogelijkheid tot samenwerking zoeken We laten zien welke maatregelen wij nemen en welke doelen wij hebben. We delen onze voortgang en benadrukken samenwerking voor verdere verduurzaming.
Interne doelgroep		
Doelgroepen	**Boodschap**	**Doel**
Medewerkers	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen vergroten. Betrokkenheid stimuleren en aanzetten tot CO2-reductie.	Informeren over de wijze waarop de organisatie omgaat met het reduceren van CO2 en welke rol de medewerkers daarbij hebben. Helpen bij het toegankelijk maken en nemen van CO2-reducerende maatregelen. Op de hoogte houden van de voortgang en taken en verantwoordelijkheden beleggen, evenals de resultaten van de jaarlijkse externe audit
CO_2-team	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen vergroten. Bewustwording en daarmee doorvoering van CO2 besparende maatregelen in proces en product.	
Concern Management Team (CMT)	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen vergroten. Doorvoeren en implementeren van CO2 besparende maatregelen op managementlaag.	Bovenstaande. Aanvullend: Afstemming over de te nemen maatregelen en CO2-doelstelling.
College B&W	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen verroten. CO2 doelstellingen meenemen in besluiten en adviezen.	Informeren over resultaten ten aanzien van de organisatiedoelstelling. Afstemming over de te nemen maatregelen en CO2-doelstelling.
Raad	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen vergroten. Doelstelling doorvoeren in beleid van coalitiepartijen	Informeren over resultaten ten aanzien van de organisatiedoelstelli

Verantwoordelijke en planning

Ons communicatieplan is de sleutel tot het behalen van onze CO_2-doelen en het creëren van bewustwording over duurzaamheid. We delen duidelijk en transparant onze voortgang met zowel interne als externe belanghebbenden, zodat iedereen weet waar we staan en wat we doen.

1. Eigen website	
Planning:	Jaarlijks in april
Verantwoordelijke:	Christianne Kraan

We delen jaarlijks onze voortgang op de eigen website. We maken visueel wat onze voortgang is en delen de nieuwste inzichten. Dit is toegankelijk voor iedereen inwoners, ondernemers en stakeholders. Ook kan men hier snel de laatste versie van relevante documenten terugvinden.

2. SKAO-pagina	
Planning:	Jaarlijks in april
Verantwoordelijke:	Ilona van Dijck

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:
- Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- Ingevulde maatregelenlijst
- Ingevuld lijst projecten met gunningvoordeel (indien van toepassing)

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum

3. Intern	
Planning:	Jaarlijks in april, doorlopend
Verantwoordelijke:	Christianne Kraan
Middelen:	Intranet, bijeenkomsten, posters, LinkedIn

De interne organisatie is belangrijk voor het behalen van onze duurzaamheidsdoelen. Het intranet 'Intro' is het aangewezen kanaal daarvoor. Op Intro heeft Duurzaamheid een eigen kanaal. Dit is voor iedereen toegankelijk, maar men moet zich hier wel op abonneren om updates te zien.
Op deze pagina wordt gemiddeld minimaal een keer per week updates gedeeld over duurzaamheid-gerelateerde thema's, projecten waar we mee bezig zijn etc. Over de resultaten van de CO2 Prestatieladder wordt minimaal 1 keer per jaar gecommuniceerd via de algemene Intro pagina van de gemeente. Die informatie ziet iedereen die werkzaam is bij de gemeente.
Daarnaast worden er een of enkele keren per jaar bijeenkomsten georganiseerd voor de interne organisatie, de zogeheten Cup-a-soup sessie. Zo'n sessie gaat dan rondom een duurzaamheidsthema.

Invalshoek D

Samenwerking

Inventarisatie kennis- en samenwerkingsbehoeftes

Elk jaar wordt de kennis- en samenwerkingsbehoefte binnen de organisatie geïnventariseerd en geanalyseerd. Daarnaast zal er jaarlijks afgewogen worden of voortzetting van de samenwerking meerwaarde heeft. Binnen gemeente Roermond is er de volgende kennis- en samenwerkingsbehoefte:

Kennisbehoefte bestaat met name uit uitwisseling van succesvolle aanpak van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Vooral op onderwerpen waar nog veel ontwikkeling plaatsvinden is het belangrijk om actuele kennis uit te wisselen. Voorbeelden hiervan zijn energieopslag, netcongestie en netbewust bouwen. Ook op het gebied van circulair bouwen zijn er nog volop ontwikkelingen waarvoor het noodzakelijk is op de hoogte te blijven. Op dit vlak is het ook waardevol om inzicht te krijgen in de kansen en belemmeringen die er bij ketenpartners bestaan om CO2-reductie te realiseren bij projecten..

De volgende samenwerkingsverbanden zijn geïnventariseerd:

- *Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (www.resnml.nl/ www.resvooruitnml.nl))*
- Cirkelstad (www.cirkelstad.nl)

Sleutelpersonen voor kennis- en samenwerkingsbehoefte:

- Ilona van Dijck (projectleider CO2-prestatieladder)
- Geert Driessens (Extern Adviseur Vastgoed – verduurzaming)
- Franek Prevoo - Adviseur (duurzame) energievoorziening gemeentelijke eigendommen
- Ronald Hovens – HR
- Christianne Kraan - Communicatie

Voor verdere toelichting per kennisbehoefte en/of samenwerkingsverband, zie het plan van aanpak in het CO_2-dashboard document.

de duurzame adviseurs

Trede 1

Bedankt voor het lezen

Vragen of opmerkingen over dit verslag?
Mail dan naar ilonaclaessen@roermond.nl